

NOKUTs veiledninger

Akkreditering av fagområde

Veiledning for fagskoler som søker fagområdeakkreditering

Versjon av 16. august 2018

NOKUT

NOKUTs arbeid skal bidra til at samfunnet har tillit til kvaliteten i norsk høyere utdanning og fagskoleutdanning, samt godkjent høyere utenlandsk utdanning. Serien «NOKUTs veiledninger» består av veiledninger som skal bistå læresteder og enkeltpersoner i ulike søkeprosesser, og også sakkyndige og andre personer som utfører oppgaver på oppdrag fra NOKUT.

Forord

Dette dokumentet er en veiledning for fagskoler som søker akkreditering av fagområde. Dokumentet inneholder de kravene som institusjonen/fagskolen må oppfylle for å kunne få akkreditering, og informasjon om hva søkeren må gjøre rede for og dokumentere for at de sakkyndige skal kunne vurdere om kravene anses som oppfylt.

Veilederen er utformet ut fra lov om fagskoleutdanning av 20. juni 2003. 25. mai 2018 vedtok Stortinget en ny lov om høyere yrkesfaglig utdanning. Den nye loven trer i kraft 1. juli 2018. NOKUT vil endre henvisningene i fagskoletilsynsforskriften. Forskriftsformuleringene i denne veiledningen er ikke endret, men i veiledningsteksten har vi endret terminologi slik at denne er i tråd med den nye loven (se side 2).

Innhold

Om fagområdeakkreditering	1
1 Vilkår for å kunne søke om akkreditering av fagområde.....	5
1.1 Grunnleggende forutsetninger	5
1.2 Registrering i Enhetsregisteret.....	6
Uteksaminerte kandidater	7
1.3 Garanti- og forsikringsordning	7
2 Krav til fagområdeakkreditering: Institusjonsnivå	9
2.1 Primærvirksomhet	9
2.2 Jevnlig opptak av studenter og tilfredsstillende gjennomstrømning	9
2.3 Strategi.....	10
2.4 Fagskolens organisering og infrastruktur	10
2.4.1 Studieadministrative tjenester	10
2.4.2 Studentvelferd	11
2.4.3 Ressurser og fasiliteter (infrastruktur).....	12
2.4.4 Rutiner for oppretting og utvikling av utdanninger	13
2.4.5 De ansattes kompetanseutvikling	14
2.4.6 Studentdemokrati	14
2.4.7 Fungerende system for kvalitetssikring.....	15
3 Krav til fagområdeakkreditering: Fagområdet, fagmiljø og yrkesfeltet.....	16
3.1 Fagområdets avgrensning	16
3.2 Fagmiljø.....	17
3.2.1 Fagmiljøets kompetanse, størrelse og stabilitet.....	17
3.2.2 Ansatte i hovedstilling.....	19
3.2.3 Pedagogisk kompetanse	20
3.2.4 Fagmiljøets yrkeserfaring.....	21
3.3 Samarbeid med yrkesfeltet	21
3.3.1 Formelt samarbeid med aktører i yrkesfeltet.....	21
3.3.2 Resultater fra samarbeid og deltakelse i nettverk.....	22
4 Vedlegg: Saksgang for søknadsbehandling	23

Om fagområdeakkreditering

Grunnlaget for at NOKUT kan akkreditere fagområder ligger i § 5 tredje ledd i lov om høyere yrkesfaglig utdanning:

Fagskoler kan på bestemte vilkår få akkreditering for fagområde. Fagskoler som får akkreditering for fagområde, har fullmakt til selv å opprette og legge ned fagskoleutdanninger innenfor disse fagområdene.

Ordningen med akkreditering av fagområder er videre regulert i forskrifter fra både Kunnskapsdepartementet og NOKUT. At en fagskole har fått akkreditering for et fagområde, innebærer at fagskolen er vurdert til å være i stand til selv å kunne kvalitetssikre sine utdanninger innen dette fagområdet på linje med den kvalitetssikringen NOKUT foretar.

NOKUT forutsetter at en fagskole som søker om fagområdeakkreditering oppfyller kravene til akkrediterte fagskoleutdanninger, slik disse fremkommer i lov om fagskoleutdanning og underliggende forskrifter. Styret søker NOKUT om akkreditering, og søknaden vurderes i henhold til fastsatte krav. Etter søkers egen vurdering skal alle krav være oppfylt ved søknadstidspunktet. Vurderingen gjøres på grunnlag av skriftlig dokumentasjon og ett eller flere besøk ved institusjonen.

Graderte fullmakter

Fagskoler med en fagområdeakkreditering har fullmakter til selv å etablere utdanninger innenfor fagområdet. Kunnskapsdepartementet har imidlertid åpnet for at NOKUT kan gi graderte fullmakter. NOKUT har brukt denne muligheten til å tildele begrensede fullmakter med hensyn til utdanningsmåter (stedbasert/nettbasert) og oppretting av nye studiesteder. Dersom et styre søker fullmakt til å opprette nye studiesteder, skal søknaden inneholde en kravspesifikasjon for undervisnings- og velferdslokaler ved fagskolens studiesteder. Det stilles krav om samme type kravspesifikasjon dersom en fagskole med kun nettbaserte studier skal få fullmakt til å tilby stedbasert utdanning.

Søker dere om at fullmakten skal omfatte etablering av nettbaserte utdanninger, skal dere synliggjøre fagmiljøets digitale kompetanse samt den nettpedagogiske kompetansen (kompetanse i planlegging, utvikling, gjennomføring og evaluering av læring via nett). Kravene til ressurser og fasiliteter skal også være oppfylt for alle utdanningsmåter dere søker om fullmakt til opprette.

NOKUT oppfordrer alle søkere som har mulighet til å søke om alle fullmakter.

Lovgrunnlag for akkreditering av fagområde

Søknad om akkreditering vurderes på bakgrunn av krav nedfelt i følgende lover og forskrifter:

- Lov om høyere yrkesfaglig utdanning 8. juni 2018
- Forskrift om kvalitetssikring og kvalitetsutvikling i høyere utdanning og fagskoleutdanning 1. februar 2010 (Korttittel er forskrift om kvalitet i høyere utdanning. Forskriften omtales i det videre som studiekvalitetsforskriften, da denne forkortelsen brukes av Kunnskapsdepartementet selv)
- Forskrift om fagskoleutdanning 1. august 2013 (Kunnskapsdepartementet)

- Forskrift om tilsyn med kvaliteten i fagskoleutdanning (fagskoletilsynsforskriften) fastsatt 12. desember 2013 av NOKUT.

I tillegg har KD gjennom rundskriv F03-16 datert 24. juni 2017 kommet med presiseringer til studiekvalitetsforskriften, blant annet i form av merknader til forskriftskravene. Det er i merknadene det åpnes for bruk av graderte fullmakter.

Om betegnelser i fagskoleloven av 2018 og fagskoletilsynsforskriften

I lov om høyere yrkesfaglig utdanning (fagskoleloven) som trådte i kraft 1. juli 2018 brukes enkelte betegnelser som ikke er innarbeidet i fagskoletilsynsforskriften. Når vi gjengir forskriftskravene i denne veiledningen, er vi bundet av ordlyden i forskriften. I selve veiledningsteksten vil vi imidlertid bruke de nye betegnelse. Her er en oversikt over hvilke betegnelser det gjelder:

Fagskoletilsynsforskriften	Ny fagskolelov
fagskolepoeng	studiepoeng
godkjenning	akkreditering
tilbyder	fagskolen/styret (det er en konkret vurdering hva som er riktig i hver forekomst)

Søknad om fagområdeakkreditering

Gjennom en søknad skal dere beskrive og begrunne hvordan dere tilfredsstillere krav som er satt i forskriftene. En akkreditering forutsetter at alle krav er tilfredsstillende oppfylt.

NOKUT holder veiledningsmøte før søknad om fagområdeakkreditering ved behov. Dersom dere ønsker et slikt møte, kan dere ta kontakt med NOKUT ved leder for seksjon for akkreditering.

En fullstendig søknad skal bestå av følgebrev, utfylt søknadsskjema (søknaden) og vedlegg.

- **Følgebrevet** skal være underskrevet av styreleder. I følgebrevet skal dere begrunne hvorfor dere søker om fagområdeakkreditering. Dere skal oppgi en kontaktperson for søknaden.
- **Dere fyller ut søknadsskjemaet** ved å beskrive hvordan dere oppfyller kravene til akkreditering av fagområde. Både skjemaet og denne veiledningen for akkreditering av fagområde er strukturert etter tematiske områder. I denne veiledningen presenterer vi NOKUTs krav for hvert tematiske område og beskriver hva vi forventer dere redegjør for i teksten. Vi foreslår også relevante vedlegg for å dokumentere og gi utfyllende informasjon om de forholdene dere beskriver.
- **Vedleggene** skal dokumentere de forholdene dere beskriver. I en liste til sist i søknadsskjemaet har vi oppgitt hvilke vedlegg som er obligatoriske og hvilke vedlegg NOKUT ellers ser som aktuelle, men dere står fritt til å legge ved alle dokumenter dere mener er relevante for å belyse forholdene som er beskrevet. Dere vurderer hvilken informasjon det er hensiktsmessig å ha som vedlegg, og hva som bør inngå i søknadsteksten.

Dere må merke dere at søknaden skal kunne leses som et selvstendig dokument. Det skal ikke være nødvendig å lese vedleggene for å få et samlet inntrykk av hvordan søker fyller kravene. Vedleggene

skal dokumentere og eventuelt utdype forholdene dere beskriver. Vi anbefaler at dere får korrekturlest søknaden (det utfylte søknadsskjemaet).

Studieplanene for alle studiene som inngår i fagområdet skal legges ved søknaden. Disse brukes både i vurderingene av grunnleggende forutsetninger og bruk av system for kvalitetssikring (se del 1 og 2).

Slik søker dere

Be NOKUT om å få opprettet et samarbeidsrom ved å sende e-post til fagskole@nokut.no. Oppgi i eposten hvem som skal være kontaktperson (med navn og e-postadresse), samt fagskolens navn og navn på fagområdet. Når kontaktpersonen deres har fått tilgang til samarbeidsrommet, kan dere laste opp søknaden med vedlegg. Dere sender e-post til fagskole@nokut.no når dere vil levere søknaden.

For akkreditering av fagområde har NOKUT søknadsfrist kun én gang i året: 1. november.

Ved eventuell endring av søknadsfristen, vil NOKUT varsle minimum seks måneder i forkant av ny søknadsfrist.

Hvem vurderer søknaden?

NOKUTs administrasjon vurderer om søknaden er egnet til sakkyndige vurdering. NOKUTs administrasjon vurderer videre forutsetningene for å søke om fagområdeakkreditering er oppfylt, (§ 5-2 (2) i studiekvalitetsforskriften og § 4-1 i fagskoletilsynsforskriften). Hvis disse kravene er oppfylt, og søknaden ellers er egnet for sakkyndig vurdering, går søknaden til sakkyndig vurdering¹.

Ved søknad om fagområdeakkreditering vil NOKUT oppnevne en sakkyndig komité for faglig vurdering av søknaden. Komiteen skal oppfylle kravene i kapittel 2 i fagskoletilsynsforskriften.

Dere må gjerne selv fremme forslag om aktuelle sakkyndige. Ved oppnevning av sakkyndige ^{forholder} NOKUT seg til kompetansekravene i fagskoletilsynsforskriften, og er ikke bundet til deres eventuelle forslag om sakkyndige.

Veiledningen består av tre deler

Denne veiledningen består av en innledning (*Om fagområdeakkreditering*) og **tre nummererte deler**. Innenfor hver av de tre delene gjengir vi relevante krav fra studiekvalitetsforskriften i gule tekstbokser. Krav fra fagskoletilsynsforskriften er gjengitt i grå tekstbokser, og merknader til studiekvalitetsforskriften og fagskoletilsynsforskriften er gjengitt i hvite tekstbokser.

I **første del** har vi samlet kravene som gjelder vilkår som må være oppfylt for at styret skal kunne søke om fagområdeakkreditering, og krav til forhold som må være tilfredsstillende for å kunne tilby fagskoleutdanning. De fleste forholdene som er beskrevet i første del blir vurdert av NOKUTs administrasjon. I denne innledende administrative vurderingen vil klare ja/nei-krav kunne kvitteres ut som oppfylt, mens for andre krav vil den innledende vurderingen gjelde om det faktisk er dokumentert

¹ Ifølge rundskriv F03-16 datert 24. juni 2017 kan NOKUT avvise videre behandling av søknader dersom en ser at vilkårene i § 5-2 (1) og (2) ikke er oppfylt: «Dersom NOKUT i den initierende søknadsbehandlingen konstaterer at ett eller flere av vilkårene ikke er oppfylt kan NOKUT avvise en videre behandling av søknaden».

at fagskolen for eksempel har et system for kvalitetssikring, kontakt med relevant arbeidsliv og liknende. Temaene i § 3-1 og kapittel 4 i fagskoletilsynsforskriften overlapper hverandre i noen grad. Flere av forholdene som blir vurdert av administrasjonen i en innledende fase, vil bli mer inngående vurdert av den sakkyndige komiteen. Dette kan for eksempel gjelde en vurdering av kvaliteten i kvalitetsarbeidet og kontakten med yrkesfeltet.

Andre del gjelder i hovedsak krav til institusjonsnivået, som avgrensning av primærvirksomheten, gjennomstrømning av studenter, strategi og fagskolens organisering og infrastruktur. Kravene fremkommer i §§ 5-2 (3) a) i studiekvalitetsforskriften og 4-3 og 4-4 i fagskoletilsynsforskriften. Det er den sakkyndige komiteen som vurderer om kravene er oppfylt.

I tredje del gjennomgår vi kravene til fagområdets avgrensning og bredde, ansatte knyttet til fagmiljøet og kontakten med aktuelle yrkesfelt. Kravene fremkommer i §§ 5-2 (3) a) og b) i studiekvalitetsforskriften og 4-2, 4-5 og 4-6 i fagskoletilsynsforskriften. Det er den sakkyndige komiteen som vurderer om kravene er oppfylt.

1 Vilkår for å kunne søke om akkreditering av fagområde

1.1 Grunnleggende forutsetninger

Fagskoletilsynsforskriften § 4-1 (1): Tilbyder som søker om godkjenning av fagområde må oppfylle de grunnleggende forutsetningene for å tilby fagskoleutdanning, jf. § 3-1
Merknad til fagskoletilsynsforskriftens § 4-1: Bestemmelsen gjelder forutsetninger både for å søke om godkjenning av fagområde, jf. §§ 4-1 (1) og (2), og for å få godkjenning av fagområde, jf. § 4-1 (3)
Fagskoletilsynsforskriften: § 3-1 Grunnleggende forutsetninger for å tilby fagskoleutdanning § 3-1 (1) Krav i fagskoleloven med forskrifter skal være oppfylt. NOKUT vurderer følgende krav: a) Grunnlag for opptak. Grunnlaget for opptak skal være relevante kvalifikasjoner på nivå 4 i Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk for livslang læring. Søkere har krav på å få vurdert om de er kvalifisert for opptak til en utdanning på grunnlag av realkompetanse. b) System for kvalitetssikring c) Organisasjon og ledelse. Det er tilbyders styre som er ansvarlig for utdanningen. d) Studentenes læringsmiljø og rettigheter. e) Vitnemål. f) Reglement. Reglementet skal fastsette studentenes rettigheter og plikter, og være utformet slik at det sikrer lik og upartisk behandling. ² g) Klageinstans. Styret selv fastsetter regler for klagebehandling. Minst én student skal være medlem i klageinstansen. § 3-1 (2) Tilbyder skal samarbeide med aktører i yrkesfeltet og delta i faglige nettverk som sikrer at utdanningens læringsutbytte er relevant for yrkesfeltet. § 3-1 (3) Utdanninger som reguleres av nasjonale eller internasjonale standarder, konvensjoner og avtaler skal tilfredsstille kravene i disse. § 3-1 (4) For utdanninger med praksis skal det foreligge avtaler som regulerer vesentlige forhold av betydning for studentene. § 3-1 (5) Utdanningen skal ha et omfang av 30, 60, 90 eller 120 fagskolepoeng. § 3-1 (6) Det totale antall arbeidstimer for studentene skal normalt være mellom 1500-1800 timer per år.

NOKUTs veiledning

Fagskoletilsynsforskriften § 3-1 (1) b) må ses i sammenheng med § 5-2 (2) i studiekvalitetsforskriften. Merk at kravet til kvalitetssikringssystemet er mer omfattende for akkreditering av fagområde enn for en enkelt fagskoleutdanning. Krav til dokumentasjonen av et fungerende system for kvalitetssikring fremkommer i del 2.

NOKUT gjennomfører en innledende vurdering i henhold til fagskoletilsynsforskriftens §§ 3-1 (2) til 3-1 (6) på grunnlag av studieplanene med vedlegg for alle godkjente utdanninger som inngår i fagområdet. Flere av forholdene som omtales i § 3-1 vil også bli vurdert i henhold til §§ 4-2 til 4-6 i samme forskrift.

² Merk at det enn så lenge står «reglement» i fagskoletilsynsforskriften, mens dette er endret til krav om «forskrift» i fagskoleloven (med endringer som trådte i kraft 1. juli 2016).

Se også NOKUTs *Veiledning til fagskoletilsynsforskriften* og *Veiledning til tilbydere av fagskoleutdanning*.

Aktuelle vedlegg:

- Studieplaner for alle godkjente utdanninger som inngår i fagområdet
- Forskrift om opptak og eksamen
- Eventuelt reglement dersom forskriften ikke regulerer alle studentenes rettigheter og plikter
- Beskrivelse av system for kvalitetssikring med dato for godkjenning fra NOKUT med eksempler på dokumenter som systemet frembringer. Dette kan for eksempel være tilbakemelding fra studenter, undervisningspersonalet og eksterne interessenter, samt dokumenter som viser studiets relevans for yrkeslivet
- Styrevedtekter
- Organisasjonskart over virksomheten med oversikt over studiesteder
- Mal for vitnemål
- Mal for praksisavtale (dersom utdanningene innenfor fagområdet omfatter praksis)
- Instruks for klagebehandling og beskrivelse av klageinstansens sammensetning
- Dersom utdanningene innenfor fagområdet reguleres av nasjonale eller internasjonale krav: dokumentasjon fra relevant myndighet på at disse er oppfylt

1.2 Registrering i Enhetsregisteret

Fagskoletilsynsforskriften § 4-1 (2): Tilbydere som søker om godkjenning av fagområde må være registrert i Enhetsregisteret.

NOKUTs veiledning

Alle som søker om akkreditering av fagområde skal være registrert i Enhetsregisteret³. Styrets medlemmer skal være registrert i registeret, jf. enhetsregisterloven § 6.

Særlig om fylkeskommunale fagskoler

Fra 1. juli 2016 må fylkeskommunale fagskoler ha en selvstendig registrering i Enhetsregisteret. Det er ikke tilstrekkelig at selve fylkeskommunen er registrert. Fagskolen skal ha et selvstendig organisasjonsnummer.

Det vil i utgangspunktet ikke være nødvendig for fylkeskommunen å skille fagskolene ut som egne rettssubjekter ved å etablere nye selskaper. Dette fordrer imidlertid at fylkeskommunen er arbeidsgiver for de ansatte ved fagskolen. Fagskolen registreres som en underenhet (enhetsregisterforskriften § 10) av organisasjonsleddet skolen naturlig hører under, typisk opplæringsavdelingen eller lignende. Statistisk Sentralbyrå (SSB) tar seg av registrering av underenheter i offentlig sektor. Offentlige fagskoler som er registrert som underenheter/virksomheter, kan ikke registrere styremedlemmer i

---

³ Fra 2016 ble det i lov om fagskoleutdanning stilt krav til at alle tilbydere av fagskoleutdanning skal være registrert i Enhetsregisteret, jf. lov om fagskoleutdanning av 20. juni 2016. § 3 sjette ledd. Kravet er videreført i lov om høyere yrkesfaglig utdanning av 08. juni 2018 § 13 tredje ledd.

Enhetsregisteret. Disse er derfor fritatt for kravet om å registrere styremedlemmene, men må i stedet legge ved en separat liste over styremedlemmer.

Dersom fylkeskommunen ikke er arbeidsgiver for de ansatte ved fagskolen, må skolen skilles ut som eget rettssubjekt ved å etablere et nytt selskap.

Aktuelle vedlegg:

- Utskrift fra Enhetsregisteret som viser styrets medlemmer eller
- En liste med navn på styrets medlemmer (for fylkeskommunale fagskoler hvor fagskolestyret er en underenhet, og derfor ikke har styremedlemmer registrert i Enhetsregisteret)

Uteksaminerte kandidater

Studiekvalitetsforskriften § 5-1 (2) a): Tilbyderen må ha uteksaminert kandidater i minst én godkjent fagskoleutdanning i minst to år.

NOKUTs veiledning

Dere dokumenterer hvorfor dere oppfyller kravet gjennom å fylle ut tabellen «Opptak og gjennomføring for utdanningene innen fagområdet». NOKUT kan i tillegg hente inn relevante opplysninger om fagskolen fra DBH Fagskolestatistikk.

Dette kravet er et minstekrav til opptak og gjennomstrømming, og må ses i sammenheng med kravet til opptak og gjennomstrømming i fagskoletilsynsforskriften § 4-3 (2).

Aktuelle vedlegg:

- Tabell for opptak og gjennomføring for utdanningene innen fagområdet (mal finnes som vedlegg til søknadsskjemaet)
- Tabeller for opptak og gjennomføring ved fagskolen (maler finnes som vedlegg til søknadsskjemaet)

1.3 Garanti- og forsikringsordning

Studiekvalitetsforskriften § 5-2 (2) c): Tilbyderen må dokumentere deltakelse i garanti- eller forsikringsordning som sikrer studenter erstatning dersom tilbyder frivillig eller pålagt brått stanser en utdanning, hvor det er studenter som ikke har fullført utdanningen etter oppsatt plan.

NOKUTs veiledning

Dere dokumenterer hvorfor dere mener at dere oppfyller kravet ved å beskrive hva slags ordning dere deltar i og legge ved en bekreftelse på garanti- eller forsikringsordning.

Offentlige fagskoler legger ved en egenerklæring fra eier vedrørende forsikringsordning. I egenerklæringen bør det være nedfelt en intensjon om å tilby studieplass ved en annen fagskole, og det må fremgå hva som er rammen for kompensasjon av en eventuelt innbetalt studieavgift.

Hensikten med en garanti- eller forsikringsordning er at studentene skal være sikret erstatning dersom dere frivillig eller pålagt brått stanser en utdanning. NOKUT ser kravet i sammenheng med kravet i § 5-4 (7) i studiekvalitetsforskriften om at en fagskole som har mistet godkjenning for et utdanningstilbud «skal iverksette tiltak, godkjent av NOKUT, som gjør det mulig for studentene å fullføre den påbegynte fagskoleutdanningen». Det vil være hensiktsmessig om dere har ordninger for hele fagområdet som ivaretar dette kravet, også i tilfeller hvor dere selv brått stanser en utdanning.

I de tilfellene hvor en fagskole med fagområdeakkreditering stanser en utdanning midt i et løp, forventer NOKUT primært at tilbyderen iverksetter tiltak som gjør det mulig for studentene å fullføre den påbegynte fagskoleutdanningen. Et erstatningsbeløp skal dekke det studentene måtte ha betalt inn av skolepenger/studieavgift.

Aktuelle vedlegg:

- Bekreftelse på deltagelse i garanti- eller forsikringsordning

2 Krav til fagområdeakkreditering: Institusjonsnivå

2.1 Primærvirksomhet

Studiekvalitetsforskriften § 5-2 (3) a): Tilbyders primærvirksomhet skal være utdanning.

Fagskoletilsynsforskriften § 4-3 (1): Tilbyders primærvirksomhet skal være tydelig avgrenset fra annen virksomhet.

NOKUTs veiledning

Utdanning forstås her som både fagskoleutdanning, høyere utdanning, kursvirksomhet, og opplæring på videregående opplæringsnivå. FoU-virksomhet i tilknytning til høyere utdanning regnes som utdanning i forbindelse med dette kravet.

I søknadsteksten oppgir dere hvorvidt virksomheten deres bare omfatter utdanning, eller om dere også driver annen virksomhet. Dere dokumenterer beskrivelsene deres med utskrift(er) fra Enhetsregisteret. Hvis dere driver annen virksomhet av større/betydelig omfang, må dere beskrive denne i søknadsteksten, og tydeliggjøre hvordan utdanningsvirksomheten er avgrenset fra den øvrige virksomheten.

Aktuelle vedlegg:

- Utskrift fra Enhetsregisteret som viser selskapets virksomhet (dersom selskapet driver med virksomhet utover utdanning)

2.2 Jevnlig opptak av studenter og tilfredsstillende gjennomstrømning

Fagskoletilsynsforskriften § 4-3 (2): Tilbyder skal ha jevnlig opptak av studenter og en tilfredsstillende gjennomstrømning.

Merknad til fagskoletilsynsforskriften § 4-3 (2): Jevnlig opptak av studenter og tilfredsstillende gjennomstrømning er viktig for å etablere og opprettholde et godt læringsmiljø og stabilitet i utdanningene.

NOKUTs veiledning

Kravet er todelt, og gjelder både opptak og gjennomstrømning.

Opptakstallene dokumenterer dere i tabellen «Opptak og gjennomføring for utdanningene innen fagområdet» i tilknytning til § 5-2 (2) i studiekvalitetsforskriften.

For å dokumentere at dere oppfyller kravet til gjennomstrømning, må dere beskrive og begrunne hva dere anser som tilfredsstillende gjennomstrømning ved utdanningene innen fagområdet. Dere må begrunne hvorfor den gjennomstrømningen dere har nå er tilfredsstillende. Dere bør sammenlikne egen gjennomstrømning med gjennomstrømning i tilsvarende utdanninger hos andre fagskoler.

Dere må begrunne hvordan dere mener at deres faktiske opptak og faktiske gjennomstrømning er med på å opprettholde et godt læringsmiljø for studentene og stabilitet i utdanningene.

Aktuelle vedlegg:

- Tabell for opptak og gjennomføring for utdanningene innen fagområdet (mal finnes som vedlegg til søknadsskjemaet)
- Tabeller for opptak og gjennomføring ved institusjonen (maler finnes som vedlegg til søknadsskjemaet)

2.3 Strategi

Fagskoletilsynsforskriften § 4-3 (3): Tilbyders strategi for fagområdet skal gi grunnlag for stabil virksomhet i en femårsperiode.
--

Merknad til fagskoletilsynsforskriften § 4-3 (3): Styrets planer om å bli godkjent tilbyder må gjenfinnes i styrets sentrale dokumenter. Tilbyder må kunne dokumentere at det er grunnlag for stabil virksomhet.
--

NOKUTs veiledning

Dere skal beskrive grunnlaget for å skape en stabil fagskolevirksomhet de nærmeste fem årene. Stabiliteten bør belyses ut fra studentrekruttering, fagskolens økonomi, arbeidslivets behov, fagmiljøets sammensetning og ledelsens prioriteringer. Dere bør begrunne sammenhengen mellom de ulike faktorene og hvordan de danner grunnlaget for stabil virksomhet. Beskrivelsen og dokumentasjonen knyttet til dette kravet kan understøtte at dere oppfyller kravet til fagområdets bredde (fagskoletilsynsforskriften § 4-2 (2)).

For å vurdere grunnlaget for stabil virksomhet vil de sakkyndige vurdere både tidligere og planlagt virksomhet hos fagskolen.

Aktuelle vedlegg:

- Strategiplan

2.4 Fagskolens organisering og infrastruktur

Fagskoletilsynsforskriften § 4-4 (1): Tilbyders organisering skal være tilpasset utdanningsvirksomheten.
--

Kravet er operasjonalisert i syv underpunkter i fagskoletilsynsforskriften: studieadministrative tjenester, studentvelferd, ressurser/fasiliteter (infrastruktur), rutiner for oppretting av utdanninger, rutiner for kompetanseutvikling, studentdemokrati og et fungerende system for kvalitetssikring.

2.4.1 Studieadministrative tjenester

Fagskoletilsynsforskriften § 4-4 (1): Tilbyder skal ha:
---

a) Velfungerende studieadministrative tjenester og god informasjon til studentene.

Merknad til fagskoletilsynsforskriften § 4-4 (1) a): Tilbyders tjenester skal omfatte studieveiledning og eventuelt yrkesveiledning.
--

NOKUTs veiledning

Dere skal beskrive de studieadministrative tjenestene som er tilgjengelige for studentene, herunder støttefunksjoner, studieveiledning og eventuelt yrkesveiledning. Det er relevant å oppgi hvor mange ansatte dere har i administrative stillinger og hvilke tjenester disse utfører overfor studenter og de faglig ansatte innenfor fagområdet.

Videre skal dere beskrive hvordan studentene informeres om forhold som angår studiehverdagen, og begrunne hvorfor dere mener at dere oppfyller kravet. Kravet skal være oppfylt for alle utdanningsmåter dere søker om fullmakt til å opprette (stedbasert, nettbasert, og/eller nettbasert med samlinger).

2.4.2 Studentvelferd

Fagskoletilsynsforskriften § 4-4 (1): Tilbyder skal ha:

- b) Studentvelferd som er tilpasset studentene og utdanningsvirksomheten.

NOKUTs veiledning

Dere skal beskrive hvilke velferdstiltak dere har for studentene, og begrunne hvorfor de er tilpasset studentene og utdanningsvirksomheten. Det er relevant å belyse tiltakene ut fra studentenes antall, alder og arbeidsmetoder.

Hensikten med kravet er å avgjøre om fagskolens tiltak er egnet til å ivareta studentenes arbeids- og læringsmiljø. Arbeids- og læringsmiljø omfatter både det fysiske og det psykososiale miljøet. Dette kan omfatte et visst omfang av aktiviteter utover undervisningen, og slike forhold som at studentene har tilgang til fasiliteter som spisesteder, treningstilbud med mer. Studenter kan ha behov for tilgang til boliger og barnehage, og det er positivt om dere har tiltak for å hjelpe studentene med dette. Det er imidlertid ikke et krav til at fagskolen skal tilrettelegge for slike tilbud, ettersom fagskoleutdanning foreløpig ikke er omfattet av lov om studentsamskipnader.

Styret skal samarbeide med eventuelt studentorgan om det fysiske og psykososiale læringsmiljøet. Dere avgjør selv om dere beskriver og begrunner hvordan dere oppfyller dette under kravet til studentvelferd eller under kravet til studentdemokrati.

Aktuelle vedlegg:

- Kravspesifikasjon for undervisnings- og velferdslokaler ved fagskolens studiesteder (obligatorisk dersom dere søker om fullmakt til å etablere utdanninger på nye læresteder og/eller til å etablere stedbaserte utdanninger)
- Referater fra styremøter som viser resultater av samarbeidet med studentene

2.4.3 Ressurser og fasiliteter (infrastruktur)

Fagskoletilsynsforskriften § 4-4 (1): Tilbyder skal ha:

- c) Ressurser og fasiliteter i form av lokaler, utstyr og informasjonstjenester som er tilpasset utdanningsvirksomheten og som utgjør et fullt forsvarlig lærings- og arbeidsmiljø for studenter og ansatte.

NOKUTs veiledning

Dere dokumenterer hvordan dere oppfyller kravet ved å beskrive lokaler, utstyr og informasjonstjenester og begrunne hvorfor det utgjør et fullt forsvarlig lærings- og arbeidsmiljø for studenter og ansatte. Kravet skal være oppfylt for alle utdanningsmåter dere søker om fullmakt til å opprette (stedbasert, nettbasert, og/eller nettbasert med samlinger).

Dersom utdanningene innen fagområdet krever spesielt utstyr, spesialrom med mer for at studentene skal kunne oppnå læringsutbyttet, er det relevant å angi dette i beskrivelsen.

Videre skal dere beskrive de informasjonstjenestene som er tilgjengelige for studentene og undervisningspersonalet. Dette kan omfatte opplæring i bibliotekstjenester, IKT-ressurser, bruk av læringsplattform(er) og andre verktøy, søk i kunnskapsbaser på Internett og lignende.

Særlig om nettbaserte utdanninger

Dersom dere søker om at fullmakten skal omfatte etablering av nettbaserte utdanninger, må dere beskrive i søknadsteksten hvordan nettbaserte utdanninger gjennomføres, og hvilke undervisningsformer og læringsaktiviteter som benyttes. Dere angir om dere vil tilby rene nettutdanninger, eller om det er en kombinasjon av stedbaserte samlinger og nettbasert undervisning. Det er relevant å oppgi om det er koordinert oppstart og parallell progresjon for alle studentene, og om det er krav til en viss fremdrift i utdanningen.

For at de sakkyndige skal kunne vurdere om kravet er oppfylt for nettbaserte utdanninger, erfarer NOKUT at de sakkyndige trenger en særlig utfyllende beskrivelse av infrastrukturen og hvordan den brukes, og en begrunnelse av hvorfor fagskolen vurderer den som tilstrekkelig. Dette gjelder særlig for nettbaserte utdanninger med asynkron progresjon. Dere kan viderre forvente at de sakkyndige vil ønske tilgang på læringsplattformen for å vurdere hvordan den fungerer.

Når dere redegjør for hvorfor dere mener kravet er oppfylt, er det relevant å beskrive opplegget for oppfølging og veiledning studenter som tar nettundervisningstilbud får, herunder blant annet hvordan det gjennomføres og hvor mye veiledning studentene kan forvente. Dere bør også oppgi responstiden for tilbakemeldinger fra lærer.

Aktuelle vedlegg:

- Kravspesifikasjon for undervisnings- og velferdslokaler ved fagskolens studiesteder (obligatorisk dersom dere søker om fullmakt til å etablere utdanninger på nye læresteder og/eller til å etablere stedbaserte utdanninger)
- Relevante leieavtaler dersom dere leier lokaler

2.4.4 Rutiner for oppretting og utvikling av utdanninger

Fagskoletilsynsforskriften § 4-4 (1): Tilbyder skal ha:

- d) Tilfredsstillende rutiner for oppretting av nye utdanninger og videre utvikling av etablerte utdanninger. Studenter skal delta i dette arbeidet.

NOKUTs veiledning

Bestemmelsen inneholder to elementer: Krav til rutiner for oppretting av nye utdanninger, og krav til rutiner for videre utvikling av etablerte utdanninger. Begge kravene gjelder beskrivelse av rutiner og prosesser som dere skal gjennomføre etter at dere har fått fullmakt til selv å kunne akkreditere utdanninger innen et avgrenset fagområde. Det skal inngå i begge rutinebeskrivelsene hvordan studentene deltar i disse prosessene.

Dere skal ikke redegjøre for det jevnlige kvalitetsarbeidet i denne delen av søknaden, det hører hjemme i tilknytning til delen om et fungerende kvalitetsarbeid (se 2.4.7 i denne veilederen). Dersom rutiner for oppretting av nye utdanninger og videreutvikling av etablerte utdanninger inngår i beskrivelsen av system for kvalitetssikring, kan dere vise til denne.

Oppretting av nye utdanninger

I rutinebeskrivelsen må det fremgå hvem som har ansvar for de ulike prosessene ved utvikling av nye utdanninger, og når og hvordan styret involveres i prosessen. Rutinebeskrivelsen bør inneholde mandat for interne og eventuelle eksterne utvalg som bidrar i prosessen. Dersom dere bruker ekstern sakkyndig komité på linje med NOKUTs praksis, bør kravene til komiteens kompetanse fremgå av rutinebeskrivelsen.

Videre utvikling av etablerte utdanninger

Rutinene for videreutvikling av etablerte utdanninger skal omhandle prosesser for større endringer av etablerte utdanninger, som for eksempel

- vesentlige endringer, jf. fagskoletilsynsforskriften § 3-8
- eventuelle eksterne evalueringer av utdanningene.

Det bør fremkomme av rutinebeskrivelsen hvilket kunnskapsgrunnlag dere skal ha for å sette i gang prosessene. For eksempel bør dere angi hvilken rolle de årlige rapportene om utdanningskvalitet skal spille når dere bestemmer om det skal gjennomføres vesentlige endringer eller om dere selv vil initiere eksterne evalueringer av utdanningene.

Aktuelle vedlegg:

- Rutine for oppretting av nye utdanninger og videreutvikling av etablerte utdanninger

2.4.5 De ansattes kompetanseutvikling

Fagskoletilsynsforskriften § 4-4 (1): Tilbyder skal ha:

- e) Rutiner for å ivareta de ansattes kompetanseutvikling.

NOKUTs veiledning

Dere skal sikre at de som er ansatte til enhver tid har oppdatert yrkeserfaring og relevant faglig og pedagogisk kompetanse, inkludert nettpedagogisk utdanning i den utstrekningen utdanningene deres krever det. I søknadsteksten beskriver dere hvilke rutiner/tiltak dere har for kompetanseheving av de ansatte, og argumenterer for hvorfor disse er tilfredsstillende.

Tiltak for å sikre oppdatert yrkeserfaring og relevant faglig kompetanse kan være kurs og konferanser, etter- og videreutdanning, deltakelse i ulike råd og nettverk, samarbeid med andre fagskoler, kollegaveiledning og hospitering i arbeidslivet.

En måte å ivareta de ansattes kompetanseutvikling på er å ha faste møteplasser for å diskutere faglige problemstillinger og utveksle erfaringer, herunder dele den kompetansen ansatte opparbeider ved å hospitere i yrkesfeltet, delta på eksterne kurs, i ulike råd, nettverk, utviklingsprosjekter og så videre.

Aktuelle vedlegg:

- Beskrivelse av rutiner/plan for kompetanseheving av personalet

2.4.6 Studentdemokrati

Fagskoletilsynsforskriften § 4-4 (1): Tilbyder skal ha:

- f) Et fungerende studentdemokrati, og kunne vise til resultater av samarbeidet med studentene.

NOKUTs veiledning

Dere skal beskrive studentorganet og dets virksomhet, og argumentere for hvorfor dere oppfyller kravet. Dere skal kunne vise til resultater av samarbeidet med studentorganet.

Det kan videre være relevant å dokumentere hvordan studentene involveres i kvalitetssikrings- og utviklingsarbeid. Ytterligere dokumentasjon dere kan vurdere å legge ved er mandatet for studentorganet og referater fra møter i studentorganet eller mellom styret/administrasjonen og studentorganet.

Kravet skal være oppfylt for alle utdanningsmåter dere søker om fullmakt til å opprette (stedbasert, nettbasert og/eller ettbasert med samlinger). For nettbaserte utdanninger med asynkron progresjon, er det for eksempel svært relevant å beskrive hvordan dere opprettholder et fungerende studentdemokrati.

Dersom studentorganet er medlemmer av Organisasjon for norske fagskolestudenter, ber vi dere dokumentere dette, og gjerne opplyse om hvorvidt dere dekker utgifter i forbindelse med dette.

Aktuelle vedlegg:

- Dokumentasjon av resultater av samarbeidet med studentene (obligatorisk)
- Mandat for studentorganet
- Referat fra møter i studentorganet

2.4.7 Fungerende system for kvalitetssikring

Fagskoletilsynsforskriften § 4-4 (1): Tilbyder skal ha: g) Et fungerende system for kvalitetssikring som har vært i bruk i minst ett år etter NOKUTs godkjenning av systemet.
--

Fagskoletilsynsforskriften § 5-1 (7): Tilbyder som søker godkjenning av fagområde må kunne dokumentere jevnlig dialoger med samarbeidspartnere, jf. § 4-6, og vise hvordan informasjonen brukes i den årlige gjennomgangen av utdanningskvaliteten, jf. § 5-1 (4).
--

NOKUTs veiledning

Dette kravet dokumenterer dere i hovedsak gjennom vedlegg, se liste under.

Dere skal presentere vedleggene, og forklare kort på hvilken måte de dokumenterer at systemet er fungerende og har vært i bruk i minst ett år etter NOKUTs godkjenning. Kravene til system for kvalitetssikring i § 5-1 i fagskoletilsynsforskriften skal være oppfylt og dokumenteres gjennom systembeskrivelse og årsrapport(er).

Av kravet følger det at dokumentasjonen må dekke minimum ett år, men vi anbefaler at dere dokumenterer tre års kvalitetsarbeid, slik at vi kan vurdere bruken og utviklingen av systemet over tid. Som dokumentasjon ber vi i utgangspunktet om årsrapport om utdanningskvalitet som viser kvalitetsarbeidet og de vurderinger som gjøres av kvaliteten i utdanningen. Dersom dere vil dokumentere bruken av systemet på andre måter, ber vi dere forklare og begrunne dette.

Dere må videre dokumentere at dere har jevnlig dialoger med samarbeidspartnerne. Dere skal beskrive hvor hyppig kontakt dere har med samarbeidspartnerne, og hvilken form kontakten har. Dersom dere har møter, kan dere dokumentere dialogen ved hjelp av referater fra møtene. Som beskrevet under § 4-6 (1) (se underkapittel 3.3.1) skal dere redegjøre for hva samarbeidet har resultert i.

Dialogen med samarbeidspartnerne skal brukes i den årlige gjennomgangen av utdanningskvaliteten. Dersom dette ikke kommer klart frem av årsrapporten om utdanningskvalitet, skal dere beskrive hvilke endringer som eventuelt er gjort på bakgrunn av tilbakemeldinger fra samarbeidspartnerne. Det kan være relevant å dokumentere hvilke vurderinger ledelsen har gjort basert på informasjonen, samt hvilke tiltak som foreslås iverksatt.

Studieplanene inngår som dokumentasjon når vi vurderer om søker har et fungerende system for kvalitetssikring, jf. kravet i § 5-3 (1) i studiekvalitetsforskriften om at systemet for kvalitetssikring skal sikre kontinuerlige forbedringer og fagenes yrkesrelevans. Det vurderes om studieplanene er oppdaterte med hensyn til faglig innhold og yrkesrelevans.

Aktuelle vedlegg:

- Dokumentasjon på jevnlig dialoger med samarbeidspartnere (obligatorisk)
- Årsrapporter om utdanningskvalitet for de siste tre årene (ett år er obligatorisk)
- Studieplaner

3 Krav til fagområdeakkreditering: Fagområdet, fagmiljø og yrkesfeltet

3.1 Fagområdets avgrensning

Studiekvalitetsforskriften § 5-2:

- (1) Tilbydere som gir godkjent fagskoleutdanning, kan søke NOKUT om godkjenning for å opprette fagskoleutdanninger innenfor avgrensede fagområder (godkjent tilbyder). [...]

Fagskoletilsynsforskriften § 4-2:

- (2) Fagområdet skal være relatert til anerkjente yrkesfelt.
- (3) Fagområdet skal ha tilstrekkelig faglig bredde til å inkludere flere utdanninger.

NOKUTs veiledning

I studiekvalitetsforskriften stilles det vilkår om at NOKUTs fullmakt kan gis innenfor «avgrensede fagområder». I fagskoletilsynsforskriften stilles det krav om relasjoner til anerkjente yrkesfelt og til fagområdets breddet. Fagområdet skal altså både være avgrenset og ha en viss bredde.

Relasjonen til yrkesfeltet

Søknaden må inneholde navn på fagområdet det søkes akkreditering for. Dere bør definere fagområdet, beskrive fagområdets omfang og avgrensning, og hvilket/hvilke yrkesfelt fagområdet relaterer seg til. Dere skal også angi hvilke av de fagskoleutdanningene dere allerede tilbyr som faller utenfor og innenfor fagområdet.

Dersom det finnes avgrensninger som er etablert som et fagområde i yrkes- eller samfunnsliv, vil det kunne være en hensiktsmessig avgrensning. Vi anbefaler at dere samarbeider med representanter fra yrkesfeltet for å definere fagområdets avgrensning. Det kan også være hensiktsmessig å se fagområdet i relasjon til programinndelingen i videregående opplæring.

Faglig bredde

I forbindelse med beskrivelsen av fagområdets omfang og avgrensning skal dere begrunne hvorfor fagområdet er tilstrekkelig bredt til å omfatte flere selvstendige utdanninger. Studentene ved de ulike utdanningene skal etter fullført utdanning ha ulikt læringsutbytte, og dermed ulik yrkeskompetanse. Nye utdanninger innenfor fagområdet kan være tverrfaglige, men hoveddelen av fagene i utdanningen må ligge innenfor fagområdet.

For å vise at fagområdet er bredt nok til å inkludere flere utdanninger enn dem som inngår i det aktuelle fagområdet på søknadstidspunktet, kan dere redegjøre for planer om etablering av nye utdanninger innen fagområdet. Dersom dere ikke har konkrete planer, kan dere angi utdanninger som det kan være aktuelt å opprette. Det kan være relevant å beskrive sammenhengen mellom faglig bredde og strategi, jf. kravet i § 4-3 (3) i fagskoletilsynsforskriften.

Aktuelle vedlegg:

- Uttalelse(r) fra aktører i yrkesfeltet om fagområdets navn, omfang og avgrensning

3.2 Fagmiljø

Det stilles krav til fagområdets fagmiljø i forskriftene fra både Kunnskapsdepartementet og NOKUT. I merknaden til fagskoletilsynsforskriften redegjøres det for NOKUTs forståelse av uttrykket «fagmiljøet»:

Merknad til fagskoletilsynsforskriften § 4-5: Når vi bruker begrepet «fagmiljøet» viser det til alle ansatte som gir regelmessig og direkte bidrag til utvikling, organisering og gjennomføring av utdanningene innenfor det aktuelle fagområdet.

Dere må selv vurdere hvem dere vil inkludere i «fagmiljøet», men etter NOKUTs vurdering skal ansatte i administrative stillinger som ikke har direkte oppgaver knyttet til utdanningene i fagområdet, ikke inkluderes i en beskrivelse av fagmiljøet. I vedlegg 2 i søknadsskjemaet finnes «Tabell over undervisningspersonalet i utdanningene som inngår i fagmiljøet». Informasjon om pedagogisk ansvarlige og faglig ansvarlige for utdanningene i fagområdet skal inngå i tabellen, selv om disse ikke underviser i utdanningene.

3.2.1 Fagmiljøets kompetanse, størrelse og stabilitet

Studiekvalitetsforskriften § 5-2 (3) b): Tilbyderen skal ha fast ansatte i undervisningsstilling og administrative stillinger med slik kompetanse at tilbyder er i stand til å kvalitetssikre og utvikle sine pedagogiske metoder og nye og eksisterende utdanningstilbud innenfor sentrale fagområder som inngår i utdanningene.

Merknad til studiekvalitetsforskriften § 5-2 (3) i rundskriv F03-16 datert 24. juni 2017: En del fagområder innen fagskolefeltet har ikke direkte paralleller i høyere utdanning. Fagskoleutdanningen skal være fleksibel i forhold til arbeidslivets skiftende behov. Dette innebærer at tilbydere raskt skal kunne tilby utdanninger innenfor nye felt. Det stilles derfor ikke noen formelle krav til hva som er et minimumskrav til relevant kompetanse for undervisningspersonalet. Relevant kompetanse kan være realkompetanse. Hva som er relevant kompetanse hos undervisningspersonalet, er en faglig vurdering som NOKUT må foreta.

Fagskoletilsynsforskriften § 4-5 (1): Fagmiljøet må være stort og stabilt nok til å dekke undervisnings-, kvalitetssikrings- og utviklingsoppgavene innen fagområdet. Fagmiljøets kompetanse må være bred nok til å dekke de viktigste delene av fagområdet.
--

NOKUTs veiledning

Merk at kravet til fagskoler med fagområdeakkreditering er mer omfattende enn kravet til fagskoler med akkrediterte enkeltutdanninger. For enkeltutdanninger legges det vekt på kompetansen som skal til for å gjennomføre den akkrediterte utdanningen, mens fagmiljøet hos en fagskole med fagområdeakkreditering samlet sett må ha kompetanse til å bidra til å *kvalitetssikre* og *utvikle* nye og eksisterende utdanninger og pedagogiske metoder. Ansatte i administrative stillinger kan ha en rolle i å kvalitetssikre og utvikle utdanningstilbudene, jf. § 5-2 (3) b).

Fagmiljøets størrelse og stabilitet

Dere skal beskrive og begrunne hvorfor fagområdets fagmiljø er stort og stabilt nok til å dekke undervisnings-, kvalitetssikrings- og utviklingsoppgavene innen fagområdet. Dere supplerer begrunnelsen ved å fylle ut tabellen «tabell over undervisningspersonalet i utdanningene som inngår i fagområdet», hvor dere fører opp fagmiljøet i årsverk.

Fagmiljøets kompetanse og bredde

Dere skal spesifisere hva dere anser som de viktigste delene av fagområdet, og godtgjøre at fagmiljøet har kompetanse for utdanningsoppgaver innen fagområdets viktigste deler. Dere kan dokumentere at fagmiljøets samlede kompetanse er bred nok til å dekke de viktigste delene av fagområdet gjennom å fyllet ut «tabell over undervisningspersonalet i utdanningene som inngår i fagområdet» og legge ved undervisningspersonalets CV-er.

Fagmiljøets kompetanse skal være bred nok til å dekke de viktigste delene av fagområdet. Det er ikke rimelig at kravet tolkes slik at fagmiljøet ved søknadstidspunktet skal kunne dekke alle fremtidige utdanningsoppgaver innenfor utdanninger som fagskolen vil opprette på egen fullmakt. Det er imidlertid nødvendig at det eksisterende fagmiljøet har tilstrekkelig kompetanse til å utvikle nye utdanninger. Det eksisterende fagmiljøet skal også ha tilstrekkelig kompetanse til å sikre at fagskolen rekrutterer relevant spisskompetanse i forbindelse med akkreditering og oppstart av nye utdanninger.

For enkeltutdanninger stilles det krav om at minst én i fagmiljøet har pedagogisk utdanning og erfaring, og at denne har et særlig ansvar for utdanningens pedagogiske opplegg. For akkreditering av fagområde kan det være nødvendig at flere har pedagogisk utdanning for å oppfylle kravet til at fagmiljøet skal kunne kvalitetssikre og utvikle utdanningene og pedagogiske metoder.

Dersom dere søker om fullmakt til å opprette nettbaserte utdanninger, må fagmiljøet ha tilstrekkelig digital kompetanse til å bruke og videreutvikle pedagogiske metoder og verktøy som benyttes i de nettbaserte utdanningene.

I tillegg skal fagmiljøet ha tilstrekkelig relevant og oppdatert yrkeserfaring.

Som et ledd i vurderingen av fagmiljøets kompetanse trenger vi et dokument der det fremgår hvilke krav dere setter til formell faglig kompetanse, pedagogisk og digital kompetanse samt yrkeserfaring for undervisere, sensorer, eventuelle praksisveiledere, faglig ansvarlig og pedagogisk ansvarlig (kravspesifikasjon).

Aktuelle vedlegg:

- Tabell over undervisningspersonalet (mal finnes som vedlegg til søknadsskjemaet)
- CV-er for de ansatte
- Kravspesifikasjon for undervisningspersonalet, sensorer og praksisveiledere

3.2.2 Ansatte i hovedstilling

Fagskoletilsynsforskriften § 4-5 (2): Tilbyder må ha ansatte i hovedstilling i fagmiljøet med formell utdanning på nivå over fagskoleutdanning i tilsvarende eller beslektet fagområde. Minst 50 prosent av de ansatte må være fast ansatt hos tilbyder.

NOKUTs veiledning

Merk at dette er et todelt krav, der første del går på kompetansen til det fagmiljøet som er ansatt i hovedstilling, og andre del gjelder ansatte i alle stillingskategorier.

Med hovedstilling menes vanligvis at den ansatte har minimum 50 prosent stilling. Dersom dere mener en ansatt i en stillingsbrøk mindre enn 50 prosent likevel skal telles med som hovedstilling må dette kommenteres.

Formell utdanning på nivå over fagskoleutdanning er utdanning på nivå 6 i Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk (høyskolekandidat eller bachelorgrad). Det er ikke et krav til at alle ansatte i fagmiljøet har formell utdanning på nivå 6 eller høyere.

I bestemmelsens andre del står at «minst 50 prosent av de ansatte må være fast ansatt». Dere bestemmer selv om dere beregner 50 prosent fast ansatte på grunnlag av årsverk eller antall personer. Muligheten for at dere selv bestemmer beregningsmåte gis på bakgrunn av variasjonen i fagskolenes utdanningstilbud og krav fra arbeidslivet.

Vi har satt opp et eksempel på hvordan de to forståelsene vil slå forskjellig ut for for en søker: Fagskole X har fem personer fast ansatt i til sammen 3,6 årsverk innen fagområdet, og 15 personer ansatt som timelærere, hver av disse i 20 prosent stilling. For utdanningene i fagområdet er det nødvendig med et stort innslag av eksterne undervisere på grunn av spesialiseringer i yrkesfeltet. Med en forståelse av at kravet om 50 prosent gjelder antall personer vil ikke kravet være oppfylt: Med totalt 20 personer i fagmiljøet er andel fast ansatte på 25 prosent. Med en forståelse av at kravet om 50 prosent gjelder årsverk vil kravet være oppfylt: Av totalt 6,6 årsverk er over 50 prosent (3,6 årsverk) faste stillinger.

For begge beregningsmåter må dere godtgjøre i søknaden at fagmiljøet fyller kravene i § 4-5 (1) knyttet til størrelse, stabilitet og bredde.

Hensikten med kravene er å vurdere den faglige forankringen av fagområdet. I vurderingen er det relevant for oss å vite hvem som er faglig ansvarlig(e) for utdanningene som inngår i fagområdet (jf. § 3-5 (4) i fagskoletilsynsforskriften), og hvilke oppgaver vedkommende har. Dere skal derfor legge ved informasjon om faglige ansvarlige, og merke av i *tabell over undervisningspersonalet* hvem som er faglig ansvarlig for de ulike utdanningene.

Aktuelle vedlegg

- CV-er for de ansatte
- Tabell over undervisningspersonalet (mal finnes som vedlegg til søknadsskjemaet)
- Informasjon om faglig ansvarlige (mal finnes som vedlegg til søknadsskjemaet)

3.2.3 Pedagogisk kompetanse

Fagskoletilsynsforskriften: § 4-5 (3) Fagmiljøets faste ansatte må ha formell pedagogisk kompetanse i et omfang som gjør det mulig å utvikle pedagogiske metoder og verktøy.
Merknad til fagskoletilsynsforskriften § 4-5 (3): Dersom søknaden omfatter godkjenning av nettbaserte utdanninger, må tilbyder dokumentere at de ansatte har tilstrekkelig nettpedagogisk kompetanse (kompetanse i planlegging, utvikling, gjennomføring og evaluering av læring via nett).

NOKUTs veiledning

Fagmiljøets faste ansatte

Dere skal beskrive hvordan faste ansatte bidrar til kvalitetssikring og utvikling av pedagogiske metoder og verktøy som er tilpasset utdanningens læringsutbytte. Dere bør vise at dere har en pedagogisk begrunnelse for valg av undervisningsformer og læringsaktiviteter. Dere skal oppgi hvilken læringsplattform og eventuelt andre læringsverktøy som benyttes, og hvordan denne eller disse brukes. Dere bør begrunne hvorfor dere benytter de ulike verktøyene.

For enkeltstående fagskoleutdanninger stilles det krav om at minst én person i undervisningspersonalet skal ha formell pedagogisk utdanning og erfaring, og et særlig ansvar for utdanningens pedagogiske opplegg. Kravet til fagskoler med fagområdeakkreditering er mer omfattende. I formuleringen «fagmiljøets faste ansatte» ligger at tilstrekkelig mange av de faste ansatte må ha formell pedagogisk kompetanse for å kunne bidra til utvikling av pedagogiske metoder og verktøy. Kravet er ikke tallfestet. Pedagogisk kompetanse kan også opparbeides gjennom realkompetanse.

Med formell pedagogisk kompetanse mener vi utdanning i pedagogikk eller didaktikk tatt i det formelle utdanningssystemet.

Pedagogisk ansvarlig

Som for akkreditering av enkeltutdanning er kravet at fagområdet har en eller flere pedagogisk ansvarlige. I søknaden skal dere beskrive hva slags kompetanse og oppgave vedkommende har, og hvordan vedkommende tilrettelegger for å utvikle utdanningenes pedagogiske metoder og verktøy. I tillegg fyller dere ut et skjema for pedagogisk ansvarlig som finnes som vedlegg til søknadsskjemaet. Dersom dere har flere pedagogisk ansvarlige, fyller dere ut et skjema for hver av stillingene. Se *Veiledning til fagskoletilsynsforskriften* for mer informasjon om pedagogisk ansvarlig.

Nettbasert undervisning

Søker dere om at fullmakten skal omfatte etablering av nettbaserte utdanninger, er det viktig at dere synliggjør fagmiljøets digitale kompetanse, samt den nettpedagogiske kompetansen (kompetanse i planlegging, utvikling, gjennomføring og evaluering av læring via nett).

Aktuelle vedlegg:

- Informasjon om den pedagogisk ansvarlige (mal finnes som vedlegg til søknadsskjemaet)

3.2.4 Fagmiljøets yrkeserfaring

Fagskoletilsynsforskriften § 4-5 (4): Fagmiljøet må ha relevant yrkeserfaring.

Merknad til fagskoletilsynsforskriften § 4-5 (4): For at yrkeserfaringen skal være relevant må de ansatte være oppdatert om utviklingen innenfor det aktuelle yrkesfeltet.

NOKUTs veiledning

Dere skal beskrive fagmiljøets yrkeserfaring, og begrunne hvordan den bidrar til å sikre at utdanningenes læringsutbytte er relevant for yrkesfeltet. I tabell over undervisningspersonalet skal dere oppgi hvor mange års yrkeserfaring de ulike ansatte innenfor fagmiljøet har, og når de sist var i arbeid i det relevante yrkesfeltet.

Kravet innebærer ikke at hele fagmiljøet må ha relevant yrkeserfaring. Både fast ansatte og ansatte på kortere kontrakter / timelærere må imidlertid være oppdatert om utviklingen innen det aktuelle yrkesfeltet. Relevante momenter dere kan belyse er eventuell systematisk satsing på å holde miljøet oppdatert på yrkesfeltet gjennom kurs, konferanser, deltagelse i faglige nettverk eller lignende. Et annet relevant moment er hvorvidt dere bruke timelærere og gjesteforelesere som til daglig arbeider i aktuelt yrkesfelt.

Aktuelle vedlegg:

- Tabell over undervisningspersonalet (mal finnes som vedlegg til søknadsskjemaet)
- Kravspesifikasjon for undervisningspersonalet, sensorer og praksisveiledere

3.3 Samarbeid med yrkesfeltet

3.3.1 Formelt samarbeid med aktører i yrkesfeltet

Studiekvalitetsforskriften § 5-2 (3) c): Tilbyderen skal ha et tilfredsstillende samarbeid med arbeidslivet

Fagskoletilsynsforskriften § 4-6 (1): Tilbyder må ha et formelt samarbeid med relevante aktører i yrkesfeltet om utvikling og gjennomføring av utdanninger innen fagområdet.

NOKUTs veiledning

Dere skal beskrive hvordan dere samarbeider med relevante aktører i yrkesfeltet om utvikling og gjennomføring av utdanninger innen fagområdet. Det er relevant å beskrive hvor hyppig kontakten med samarbeidspartnerne er, og hvilken form den har. Det er hensiktsmessig å klargjøre hvordan samarbeidet styrker utdanningene og fagskolevirksomheten innenfor fagområdet. For å dokumentere at arbeidet omfatter utvikling av utdanningene, kan dere gi eksempler på hva samarbeidet har resultert i.

For å belyse hvordan dere oppfyller kravet skal dere legge ved en oversikt over samarbeidspartnere. I oversikten bør det fremkomme hvem dere samarbeider med, hva dere samarbeider om, og om samarbeidet er basert på en formell avtale eller om det er en uformell kontakt. Dere bør begrunne

hvorfor personene og virksomhetene dere samarbeider med er representative for det aktuelle arbeidslivet.

Aktuelle vedlegg:

- Oversikt over samarbeidspartnere
- Undertegnede samarbeidsavtaler
- Eventuelle andre vedlegg som viser deres samarbeid med yrkeslivet, for eksempel mandat for kompetanseråd, konkrete resultater av samarbeidet e.l.

3.3.2 Resultater fra samarbeid og deltakelse i nettverk

Fagskoletilsynsforskriften § 4-6 (2): Fagmiljøet må vise til tilfredsstillende resultater fra deltagelse i regionale, nasjonale og eventuelt internasjonale samarbeid og delta i faglige nettverk relevante for fagområdet.

Merknad til fagskoletilsynsforskriften § 4-6 (2): Deltakelsen skal bidra til at fagmiljøet er oppdatert faglig og med hensyn til utviklingen i yrkesfeltet. Tilbyder må delta i aktuelle fagråd/referansegrupper innen yrkesfeltet dersom disse er åpne for utdanningsinstitusjoner.
--

NOKUTs veiledning

Dere skal redegjøre for hvilken kontakt dere har med de ulike samarbeidsfora, fagråd og referansegrupper som er etablert innenfor fagområdet. Det er relevant å gi mest mulig informasjon om hva kontakten består i. Ettersom hensikten med dette kravet er å sikre faglig relevans og oppdatert kunnskap om arbeidslivet, er det ikke tilstrekkelig å vise til at dere selv har etablert eventuelle interne fagråd eller referansegrupper.

For å dokumentere at de ansatte deltar i faglige nettverk, anbefaler vi at en oversikt over ansattes deltakelse i faglige nettverk legges ved søknaden. Om det er nettverk som ikke er godt kjent i bransjen, ber vi dere beskrive nettverkets funksjon i søknadsteksten. Det er relevant å beskrive hvordan dere sikrer informasjons- og erfaringsdeling, slik at det fremgår hvordan enkeltpersoners deltakelse i relevante samarbeid og nettverk har betydning for fagskolens virksomhet som helhet. Videre ber vi dere beskrive konkrete resultater av fagmiljøets deltakelse i regionale, nasjonale og eventuelt internasjonale samarbeid og faglige nettverk.

Det er også relevant å opplyse i søknaden om fagskolen deltar i ulike fora og samlinger som omhandler fagskoleutdanning, som for eksempel Nasjonalt utvalg for teknisk fagskoleutdanning (NUTF), Nasjonalt utvalg for fagskoleutdanning i helse- og sosialfag (NUFHS) og konferanser arrangert av disse, Forum for fagskoler, NOKUTs fagskolekonferanse med mer.

Aktuelle vedlegg:

- Oversikt over fagmiljøets deltagelse i samarbeid og nettverk

4 Vedlegg: Saksgang for søknadsbehandling

1. **Vurdering av om søknaden er egnet for sakkyndig vurdering**

NOKUTs administrasjon vurderer om søknaden oppfyller dokumentasjonskravene slik at den er egnet for sakkyndig vurdering. En søknad kan avvises dersom det fremgår tydelig av dokumentasjon at forholdene som skal vurderes ikke fyller kravene til akkreditering. Vedtak om avvisning er et enkeltvedtak og kan påklages.

2. **Komplettering av søknad**

Dersom søknaden ikke oppfyller dokumentasjonskravene, kan NOKUT gi søkeren mulighet til å komplettere søknaden. Frist for komplettering er normalt to uker. En søknad kan avvises dersom den ikke oppfyller dokumentasjonskravene, jf. punkt 1.

3. **Oppnevning av sakkyndig komité**

Når søknaden anses som egnet for sakkyndig behandling, starter NOKUT prosessen med å sette sammen en sakkyndig komité. Fagskolen får forslaget til uttalelse. Dersom institusjonen har innvendinger, vil NOKUT vurdere disse og eventuelt gjøre endringer før oppnevningen.

4. **Forberedelse av institusjonsbesøk**

All kontakt mellom institusjonen og sakkyndige går gjennom saksbehandler i NOKUT. Tidspunkt for institusjonsbesøk fastsettes i dialog mellom institusjonen og NOKUTs saksbehandler. Komiteen gjennomfører et oppstartsmøte for å planlegge institusjonsbesøk og vurdere om det trengs supplerende dokumentasjon for at de kan gjennomføre vurderingen. Institusjonen mottar program i god tid før besøket, slik at institusjonen kan legge til rette for at alle som komiteen ønsker samtaler med, kan møte.

5. **Institusjonsbesøk**

Institusjonsbesøket gjennomføres normalt over to til tre dager etter oppsatt program. Komiteen møter vanligvis representanter for henholdsvis studenter, undervisningspersonale og eksterne samarbeidspartene, ansvarlige for fagområde og eventuelt andre fra ledelsen, studenttillitsvalgte og en representant for styret. Komiteen kan også be om møter med andre grupper eller enkeltpersoner enn dem som allerede er satt opp i programmet. Også under institusjonsbesøket kan den sakkyndige komiteen be om utfyllende dokumentasjon.

6. **Rapportutkast fra sakkyndig komité**

Komiteen begrunner sine vurderinger i en rapport. Komiteen sender et rapportutkast til institusjonen, som bes om å kommentere faktiske feil og misforståelser. Fristen er én uke.

7. **Institusjonen mottar rapport fra sakkyndig komité**

Etter at rapportutkastet er justert for eventuelle feil og misforståelser, utformer komiteen sine konklusjoner og avgir rapport til NOKUT. Rapporten er da et offentlig dokument. NOKUT sender den til fagskolen som gis mulighet til å kommentere rapporten. Kommentarene fra fagskolen inngår i NOKUTs tilsynsrapport, som publiseres. De sakkyndige kan bli bedt om å komme med tilleggsvurdering på grunnlag av fagskolens kommentarer.

8. **NOKUTs vedtak**

NOKUTs styre fatter vedtak på bakgrunn av rapporten fra den sakkyndige komiteen, institusjonens kommentarer og saksfremlegg fra NOKUTs direktør.